

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 28

Sobota, 4. aprila 1936

Leto XI

Razvoj nemško-francoskih odnošajev

Ob veliki napetosti, ki jo je povzročila v Evropi hitlerjanska Nemčija, je dobro, da podamo kratek zgodovinski pregled, ki pravilno osvetljuje nemški imperializem in samoobrambo francoske demokracije, hkrati pa da tudi slutiti, kako se bo končal najnovejši spor, če se bo reševal po vzgledu dosedanjih diplomatskih konferenc. Razlika pri sedanjem sporu je ta, da so postali Francozi samozavestnejši in se ne vdajajo več tako nadam v angleško diplomacijo.

1870. l. je Nemčija izzvala vojno s Francijo in jo premagala. V tej vojni ni bila poškodovana niti ena nemška hiša, vendar je Bismarck naložil 5 milijard zlatih frankov vojne odškodnine in nemška vojska je imela zasedene nekatere francoske pokrajine, dokler ni Francija plačala zadnjega franka.

Od 1914. do 1918. leta je bila nemška vojska v Belgiji in na francoskem ozemlju in je hotela zagospodovati vsej Evropi tja do Carigrada.

Končno je vojno izgubila in junija 1919. leta podpisala versajsko mirovno pogodbo. Ta pogodba je predvidevala 15-letno zasedbo Porenja in Posarja po mednarodnih četah.

1920. leta je konferenca v Spaa določila, da sme nemška vojska šteti samo 100.000 mož.

Januarja 1921 se je določila višina vojne odškodnine, ki jo ima plačati Nemčija: 226 milijard mark in 12% nemškega izvoza do leta 1936.

Pomladi 1921. leta so ententine čete zasedle Düsseldorf in Duisburg, ker se je Nemčija branila izpolnjevanju obveznosti.

5. maja 1921. leta je bil proglašen takozvani londonski ultimatum: Nemčija mora priznati 132 milijard vojne odškodnine, če ne, se zasede celo Porurje. Nemški parlament je sprejel zahtevo na znanje. Nemčija je pa potem spet hotela nove stvari in zato je prišlo

10. januarja 1923 do zasedbe Porurja. Pri tem angleške čete niso sodelovale.

Nemčija tudi potem ni hotela izpolniti obveznosti, temveč je odgovorila na zasedbo s »pasivnim odporom« in z razvrednotenjem svojega denarja.

Po dolgotrajnih pogajanjih je prišlo do Dawesovega načrta 9. aprila 1924. Določil se je nov način plačevanja vojne odškodnine in francoske in belgijske čete so zapustile Porurje v 1925. letu.

Po angleškem prizadevanju je prišlo do lokarnske konference, kjer se je sklenila lokarnska pogodba 15. oktobra 1925. Nato so začele francosko-belgijske čete zapuščati Porenje.

10. septembra 1926. leta so sprejeli Nemčijo v zvezo narodov.

7. junija 1929. leta so sprejeli takozvan Youngov načrt, ki je spet zmanjšal in olajšal nemška plačila. Francoske čete so zapustile vse Porenje, ostal je le porenjski pas, ki ga Nemčija ne sme vojaško zasesti in utrjevati.

13. januarja 1935. leta je tudi Posarje pripadlo Nemčiji. Če prej je Nemčija ustavila vsako plačevanje vojne odškodnine.

Od vseh določb versajske mirovne pogodbe je ostal torej le porenjski pas, v katerem naj bi ne bilo nobene vojske. Ko ga je zdaj nemška vojska kratkomalo zasedla, je izbruhnil zadnji evropski konflikt.

Rudarji so res izgubili paragraf 219 o. z.

V zadnji številki našega lista namenoma nismo več pisali o usodi zakonitega določila §a 219 obrtnega zakona glede plačila mezde enega tedna v času bolezni, ker nismo hoteli delavstva brez potrebe razburjati. Po odposlanih protestih in resolucijah rudarskih in ostalih delavskih organizacij in brzojavah na ministrstva in senat v Beogradu, so namreč nekateri politiki javljali, da je iz predloga finančnega zakona izpadel člen 86 t. 9, ki je določal, da za rudarje in topilničarje od 1. aprila t. l. ne bo več veljalo določilo §a 219 o. z.

Novega proračuna in finančnega zakona, ki je s 1. aprilom t. l. stopil že v veljavo, sicer še nimamo v rokah. Vendar je glasilo dr. Kramerja, »Jutro« z dne 3. aprila v uvodniku

že sporočilo, da je § 219 o. z. res padel, čeprav se je baje dr. Kramer pri finančnem odboru temu zelo upiral. »Jutro« sicer doslej ni niti besedice pisalo o tem, da bi se bil dr. Kramer količkaj tudi za rudarje zavzemal glede §a 219 o. z., kakor se je sicer s toliko silovitostjo in tudi z uspehom zavzemal za gotove politične zakone, ki so bili naperjeni predvsem proti JNS. Sedaj šele bi radi gospodje po toči zvonili in v »Jutrovih« uvodnikih pretakali krokodilove solze za rudarje. Seve, tudi »Slovenec« trdovratno sramežljivo molči.

Delavstvo ima zopet bogato izkušnjo več, bridko razočaranje, da so ga v težki uri zapustili vsi,

Kaj sedaj? — Bolovanje do 1. aprila se mora izplačati.

O posledicah usode §a 219 o. z. bo treba še temeljito razpravljati in izvajati konsekvence. Čisto jasno je, da bo ta prvi uspeh industrijalcev proti delavstvu samo uvod k nadaljnji sabotaži in demontiranju socialne zakonodaje. Delavstvo se mora pripraviti za novo borbo in obrambo. Dosedanje bolovanje do 1. aprila t. l. pa morajo delodajalci vsem rudarjem in topilničarjem izplačati, in sicer za 3 leta nazaj. Prizadete opozarjamo, da z vsakim dnem po 1. aprilu od 3 let nazaj nekaj izgubijo, če tega za služka ne iztirjajo. Organizacije bodo gotovo skrbele za to, da ne bodo tuji in naši milijonarji še s temi drobtinami rudarjev obogatili.

Proti demontaži industrije v Dravski banovini

Važna konferenca rudarjev v Trbovljah

Po sklepu seje Strokovne komisije, da se položaj rudarjev podrobneje prouči, je vodstvo Z. R. J. v Zagorju sklicalo za ponedeljek, dne 30. marca t. l. v Trbovljah konferenco, katere so se udeležili poleg delegatov podružničnih odborov Z. R. J. iz revirjev tudi zastopniki Strokovne komisije.

Po temeljiti razpravi o položaju rudarjev, predvsem radi nabav premoža državnim železnicam in tozadnih ukrepah za obrambo rudarjev, so bili storjeni ti-le zaključki:

1. Za slučaj, da bi se od katerikoli strani izvršil napad na delavstvo v katerikoli obliki, se ima takoj

sklicati ponovno konferenco v Trbovljah, na katero je povabiti vse v poštev prihajajoče činitele.

2. Z ozirom na vsakoletno zapostavljanje naših rudnikov pri dobavah premoža drž. železnicam in tendenci splošnega zapostavljanja naše industrije, kar težko ogroža obstoj našega gospodarstva in s tem v zvezi eksistence stotisočev delovnih ljudi, se naroči Strokovni komisiji, da v sporazumu z Delavsko zbornico in skupno z Zvezo industrijcev in obrtnikov podzame vse potrebne korake za obstoj in razširjenje industrije v Dravski banovini, da se ustvari in zagotovi eksistenca delovnega ljudstva.

Nemčija ne popušča

Dne 31. marca je Nemčija izročila v Londonu svoje predloge, ki se v bistvu ne razločujejo od prejšnjih. Predvsem zahteva popolno suverenost Nemčije, kar je s stališča nemške države utemeljeno. Nemčija zavrača novo lokarnsko pogodbo in vztraja na svojem predlogu, da je pripravljena skleniti nenapadalni pakt s sosednjimi državami za dobo 25 let.

Ena glavnih zahtev je ločitev Društva narodov od versajske pogodbe. Obeta dalje, da je pripravljena skleniti različne pakte glede zrakoplovstva in oboroževanja. Nenapadalni pakti naj bi se sklenili ob jamstvu Velike Britanije in Italije.

Predlaga tudi določitev razgovorov, to je, način, ter posebne razgovore o izboljšanju gospodarskih razmer med posameznimi državami v Evropi, ki se nahajajo ob enem v kritičnih političnih razmerah.

Glede Porenja priznava 20 kilometrski pas, v katerem ne bo gradila trdnjav, vendar pa hoče tam imeti majhne posadke vojaštva. Enako se morata obvezati tudi Francija in Belgija.

Nenapadalne pakte sklene eventualno tudi z Avstrijo, Čehoslovaško, Litvo in Poljsko.

Končno predlaga mednarodno konferenco o mednarodnih vprašanjih, razorožitvi itd.

Splošna vojaška obveznost tudi v Avstriji

Za vojno imajo denar. Nova kršitev mednarodnih pogodb.

Avstrijski kancler je predložil državnemu svetu dne 1. aprila načrt zakona o vojaški dolžnosti od 18. do 42. leta za vse zdrave državljane.

Vojaško dolžnost uvede Avstrija nedvomno sporazumno z Italijo po

rimski konferenci.

V kratkem se oglasi tudi Ogrska s to svojo srčno boleznijo.

Za vojno imajo denar, sicer pa žive na »puč« in od mednarodnih posojil.

Španski desničarji divjajo

Reakcionarci Gil Roblesove miselnosti demonstrativno zapustili parlament.

Španski predsednik vlade Azana je demokratični republikanec, ki je ob volitvi obljubil bistvene reforme. Tako agrarno reformo in delavsko

zakonodajo. Klerikalno-monarhistično plemstvo in posest se s programom ne strinjata, zato so njih poslanci zapustili parlament.

Iz notranje politike

Beograd, 1. IV. 1936.

Aprilska potežavščina pa tudi ni, da se je Lazica Marković postavil ob bok Joci Jovanoviću, Davidoviću in obeh tovarišev pred fotografa pri Trifunovićevi hiši.

Zelo važne so se zdele debate v senatu, dolge so bile, dosti politične, vsi so pozorni bili na izid glasovanja.

Ze zadnjikrat sem napisal, da pa se bolj kot debate tehtajo politične kombinacije. Taka nova kombinacija se zbija skupaj sedaj, ko so se za izvenparlamentarno opozicijo izjavili tudi stari radikali in dobili tam svoje oporišče. — Sporazum z Mačkom se bo torej verjetneje skoval po Markoviću, Trifunoviću, skratka po starih radikalih, kakor pa po JRZ. — Vsaj pa bodo stari radikali bistveno zavrli možnost sporazuma med JRZ in Mačkom s kakim dobro zabitim klinom.

Glede na razpis volitev bodo seveda tako kombinacijo različno ocenjevali. Nekateri bodo trdili, da take kombinacije ne ustvarjajo dobrega terena za izvedbo volitev. Skrbela jih bo bodočnost.

Nova kombinacija bo zagotavljala svojo demokratičnost, stari radikali posebej, da niso sodelovali v nobenem dosedanjih režimov.

Slovenski klerikalci pa se bodo morda predstavili javnosti s Kulovevo garnituro, pa tako iskali potov v tako kombinaciji.

Če se bodo razvijala ta sedanja pogajanja naprej, bo zabavno gledati, kako se bodo nekateri preorientirali. Morda bomo skoro lahko videli, kdo je stavil na pravo karto, kdo pa se je urezal.

Zagrebski dogodki se sedaj šele študirajo. Koliko bodo pa kalili vodo i JRZ i izvenparlamentarni opoziciji, kako bodo vplivali na prihodnje odločitve, se pa danes še ne more reči.

Enourna protestna stavka na Poljskem

Proti poljski reakciji.

Z ozirom na krvave dogodke v Krakovu in Čenstohovu je proglasilo delavstvo dne 2. aprila enourno protestno stavko.

Socialistično glasilo »Robotnik«, ki je objavilo poziv, je bilo zaplenjeno.

Prelivanje krvi v Zagrebu

Ob priliki pogreba trgovca Javorja, ki je umrl v kaznilnici v Sremski Mitrovici.

Zagreb je mesto demonstracij in krvavih dogodkov. Demonstracijam je dal prvi povod pogreb Javorja, ki je bil ob priliki umora časnikarja Schlegla obsojen na dvajset let ječe. Ob pomilostitvi je bil pomiloščen, toda je minuli petek tik pred svobodo umrl še v Mitrovici.

Njegove zemeljske ostanke so prepeljali v Zagreb ter mu priredili v ponedeljek demonstrativen pogreb, ki se ga je udeležilo tisoče in tisoče občinstva iz Zagreba in okolice. Aranzma so imeli očitno pristajaši dr. Mačka v rokah ter proslavljali pokojnika kot hrvaškega mučenika.

Pogrebne slavnosti so minile v redu. Razhod je bil organiziran.

Prišla pa je na Jelačićev trg velika povorka, ki se ni hotela raziti. Navalila je na policijo s kamenjem, nakar se je množica vsula po Ilici. Demonstranti so vlomili v trgovino z orožjem, potem pa streljali na policijo. Blazne skupine so potem napadle trgovine, napadle kavarno Corso, demolirale trgovino Bate. — Policiji se je posrečilo razgnati demonstrante šele ob pol desetih zvečer.

Borbe so se vršile po raznih krajih mesta. Ranjenih je bilo 11 policistov in 19 drugih oseb. En ranjenec je za poškodbami že umrl v bolnici.

Opustošenje zagrebških trgovin je veliko in velika je škoda. Demonstracije so bile tem bolj divje, ker je tudi v Zagrebu velika socialna beda.

Studenškim volilcem in ostali javnosti!

Izjava.

Podpisani občinski odborniki občine Studenci, izvoljeni dne 29. marca 1936 na listi delovnega ljudstva, cdločno zavračamo vse v listih priobčene vesti o paktiranju z JRZ in njenimi predstavniki. Izjavljamo, da z objavljenimi »izjavami« nimamo nikakih zvez in se je vse to storilo brez naše vednosti. Prepuščamo dočimniku, ki je take samovoljne izjave dajal, da sam nosi tudi vse posledice!

Poštena javnost pa naj sama sodi o morali onih, ki se poslužujejo takih volilnih trikov.

Mi smo stopili pred volilce kot kandidati na listi delovnega ljudstva, ki je zmagala v ogorčenem boju proti listi JRZ.

Odločeni braniti našo čast in poštenje, se zahvaljujemo volilcem za izkazano zaupanje z zagotovilom, da njihovega zaupanja ne bomo zlorabili, ampak da bomo ostali zvesti svojim v volilnem boju povdarjenim načelom in programu.

STUDENCI, dne 2. aprila 1936.

Pregl Alojz, Brenčič Leopold, Španer Josip, Pužnik Franc, Kragl Anton, Komisar Alojz, Pavalec Franc, Oblak Avgust, Habjančič Evžen, Sagadin Franc, Kac Franc, Stuhec Franc, Lorber Franc, Pezdiček Pavel, Krehuš Karel, Papež Franc.

S to izjavo zaključujejo pošteni delavci, kandidati in sedaj občinski odborniki izvoljeni na listi zveze delovnega ljudstva v Studencih javno polemiko o občinskih volitvah. Notranja vprašanja pa bodo razčistili in uredili sami, kot je to prav in potrebno.

Še nekaj pripomb k dunajskemu procesu proti socialistom

(Po »Sozialdemokraten«, Praga)

Dunajski proces je uganka. Najprej vpričore monstreproces najbrže po navodilih režima proti socialistom, končno pa se mora blamirati državni pravdnik v njegovem interesu.

Zakaj dvanajst obtožencev je bilo oproščenih veleizdaje, ostali pa so bili obsojeni le zaradi motnje miru in tajne organizacije. V razlogih se celo navaja, da glavna obremenjevalna priča Stöckl ni zanesljiva, ker ima predčber spomin. (To je, Stöckl je povedal, kar so ga naučili. Op. ur.).

Oproščenih niso takoj izpustili. Pošljejo jih na policijo, ki bo odločala šele, kdo dobi svobodo in kdo pojde v koncentracijsko taborišče v Wölersdorf.

Kazni niso prav hude. Boje se javnosti. Zato bodo v bodoče lovili posameznike in jih sodili brez senzacijskih procesov.

Kazni zadenejo posebno nekatere jako hudo. Krejsky je bil vseučiliščnik pred doktoratom. Obsodba ga izključuje od nadaljevanja študij in mu je uničena eksistenca. Tudi dr. Schick izgubi doktorat in pravico do advokature.

Na odmero kazni je nedvomno vplival energičen nastop sodrugov obtožencev in obramba zagovornikov. Porotniki so pod vtisom jasnega položaja razmeroma »milo sodili« proti običaju.

Neprijeten je proces tudi za policijo, ki je organizirala proces in zbrala obtežilni material za obtožbo, ker je v procesu došlo še polno materijala, ki je ovrigel prvotno obtožbo. Škoda za delo in denar za vohune in priče, ko je vse to postalo v procesu brez pomena.

Glavna obremenjevalna priča Stöckl je sam obsojen na štiri leta ječe, vendar mu njegovo izdajalsko pričevanje ni koristilo. Skodovalo mu je, ker je doživel obenem moralno obsodbo.

Meščanska »Basler Nationalzeitung« pravi med drugim o tem procesu:

Krivda revolucionarnih socialistov je v tem, da niso, kakor tisoči drugih od danes do jutri postali izdajalci svojih idej, marveč so se zanje borili kljub vsem nevarnostim dalje. Nismo njih nazorov. Toda za to ne gre! Kar mora napraviti vtiis na vsakega pravično čutečega človeka v tem žalostnem veleizdajskem procesu, je bila stanovitnost prepričanja. Bili so v velikanskem nasprotju — vsaj za švicarske pojme — z dvomljivimi metodami policijskega aparata, ki dela z vohuni in agenti provokaterji, kakor v tem primeru...

Pripomniti moramo še, da o procesu, oziroma njega poteku, najbolj demokratično meščansko časopisje ni poročalo, čeprav je njega naloga boj za demokracijo. Reakcionarno seveda tudi ne, ker resnica — boli.

Politični paberki

Bajke in resnica iz političnih dogodkov

Romunski kralj obišče Bolgarijo. — Izvenparlamentarna opozicija ustanavlja blok, samo dr. Maček trmasto molči, kar jezi opozicijo. — Avstrijski kancler trdi, da ne namerava militarizirati Avstrijo, čeprav je uvedel splošno vojaško dolžnost.

— Policija je na Poljskem zaprla 60 vodilnih komunistov in s tem rešila socialna vprašanja. — Vrhovno upravno sodišče na Ogrskem je razveljavilo 19 vladnih poslanskih mandatov.

— Novi nemški državni zbor bo štel 740 poslancev.

— Danski parlament je sprejel zakon o obveznih sodiščih v delavskih sporih. V sodišču so zastopani delavci in delodajalci. Po sklepu zakona je prekinilo stavko 120.000 delavcev. — Zanimivo glasovanje v angleški zbornici.

Anglija in Francija branita sebe — ne Abesinije

Abesinski poslanik v Parizu izjavlja, da se Abesinija ne pogaja z Italijo za mir ter da se direktno sploh ne namerava pogajati, ampak le potom Društva narodov. Obenem očita italijanskim poročilom neresničnost.

Nova italijanska poročila zopet pripovedujejo, da so temeljito premagali neguševvo vojsko ter zavzeli nekaj važnih križišč do železnice in Addis Abebe, Italijani imajo v Abesiniji 450.000 mož. Vojna jih stane že domala 8 milijard lir.

Vsekakor je pa zanimivo, da Anglija in Francija intervenirata zaradi Abesinije v Rimu in ne pri Društvu narodov v Ženevi. Iz te intervencije sklepamo, da čutita obe državi, da so njiju interesi ogroženi. Angliji so

se Italijani preveč približali Tanskem jezeru, Franciji pa edini abesinski železnici. S tem bi obe državi izgubili vpliv na Abesinijo in nje eksploatacijo.

Abesinske čete pa še niso tako slabe, kakor trdijo italijanska poročila. Vendar se ne bodo mogle dolgo upirati italijanski vojaški in tehnični premoči.

K stavki rudarjev v Stanovskem

Sklep centrale Zveze rudarjev Jugoslavije

Kakor že omenjeno v zadnji številki »Delavske Politike«, se rudarji rudnika Stanovsko pri Polčanah zopet nahajajo v stavki radi neizplačanih mezd. To je sedaj že tretja stavka od novembra lanskega leta. Izgleda, kakor da bi lastnik podjetja hotel tudi pri nas uveljaviti metode, ki so že uveljavljene v rudniku Majovica. Mi sicer poznamo težkoče podjetja, ali te težkoče ne morejo in ne smejo iti na račun lačnih železcev rudarjev.

Vsled tega je vodstvo Zveze rudarjev v Zagorju na podlagi intervencije načelnika II. rudarske skupine in zapisnika občnega zbora »Rudarske združbe« v Stanovskem, sklenjenega na rudarskem glavarstvu v Ljubljani, dne 23. marca t. l., naročilo rudarjem tega rudnika, da ako podjetje izpolni obvezo po zapisniku in do 5. aprila izplača vse do konca februarja t. l. v plačilo zapadle mezde, naj delavstvo 6. aprila prične z delom. V nasprotnem slučaju se pa stavka nadaljuje.

Ako se bo morala stavka nadaljevati, potem bo izdalo vodstvo Z. R. J. poziv za nabalno akcijo na vse svoje podružnice. Kot najno pomoč pa je poslala Z. R. J. skupno z Delavsko zbornico Din 1500.

V Zagorju, dne 1. aprila 1936.

J. Bezelj, t. č. predsednik.
J. Arb, t. č. tajnik.

Volneno blago se podraži za 60 do 70 odstotkov. Tako je sklenil mednarodni trg, oziroma tovarnarji.

B. Traven, Bombaž

Prevala Talpa 67

II. Knjiga

»In sploh ni še nihče poizkusil, da bi mi kaj takega rekel. To si storil samo ti. In da si bova takoj na jasnem: Prav imaš, res sem, kar mi praviš. Toda, od česa pa ti živiš? S čim sem ti rešila življenje? Z denarjem, ki sem si ga prislužila z vlačuganjem.«

Oče ji ni ničesar odgovoril. Samo buljil je vanjo. Mati se je sesedla na stol in je tiho jokala predse. Kot žena, ki ima finejši čut, kakršen možem navadno nedostaja, je že preje slutila resnico. Toda življenjska modrost, ki si jo je pridobila v težavnem in delapolnem življenju, jo je vodila, da se ni brez potrebe dotikala reči, ki bi se utegnile prevrniti. Zdelo se ji je pametneje, da se ne briga in ne raziskuje resnice. Življenje se da tako lažje prenašati.

Jeanetta je bila sedaj v pravem razpoloženju, da je bila pripravljena vse pojasniti. Čast milijonarjeve vdove ji že kar v začetku ni bila posebno všeč. Tega si tudi prav za prav niti ni sama izmislila, nego se je kar nekako samo od sebe naključilo, ko so jo izpraševali, odkod njeno bogastvo. Ne, in končno se je s tako razlago spoznamela.

»Da, z denarjem, ki sem si ga prislužila z vlačuganjem,« je s poudarkom ponovila. »Vsak drugi, tretji, četrti ali peti dolar pomenja moža, ki je bil pri meni. Sedaj pa si kar izračunaj, koliko sem jih imela in koliko sem jih morala imeti, da sem te rešila pred zastrupljenjem s plinom in da sem ohranila tvoje ime častno, da bi ga ne vlačili po časopisih, piščoč o tebi in materi kot dveh samomorilcih. To bi tvoje dolgo in častno življenje hipoma oblatilo, kajti, če kdo pogine kot samomorilec, ni nikakor velika čast. Toda nobeden možkih, ki so me obiskali, mi še ni rekel vlačuga — niti pijanci niti napol neumni in napol živalski mornarji, ki so pripluli iz daljnih dežel in so se obnašali kot mladi biki. Vsi so mi vljudno in prijazno voščili dober večer, ko so se poslovili, in večina mi je celo prav vljudno rekla: »Srčna hvala, senjerita! In zakaj? Zato, ker nisem nikogar goljufala. To, kar ti imenuješ čast, ni moja čast. Moja čast in moj ponos sta v tem, da je bil vsak, ki je prišel k meni, za svoj dober in često zelo težko prisluženi denar dobro postrežen. In denarja sem bila zmeraj vredna, tem bolj vredna sem ga danes radi svojih bogatih izkušenj. In to je moj ponos in moja čast je, da nisem nikoli koga ogoljufala.«

Nu, dobro, jaz sem vlačuga. Toda jaz imam denar, ti ga pa vkljub svojji poštenosti nimaš. Za

to poštenost pa ti danes nihče nič ne da, celo dobro plačane zaupne službe ne dobiš, ne dobiš radi nje; celo tam moraš dati kavcijo, če je pa nimaš, potem pa moraš čepeti pač ves dan doma in zagrenjevati z večnim jadikovanjem materi življenje. Če te veseli, kar pojdi na cesto in povej vsem, da je argentinska vdova po milijonarju vlačuga. To me kar nič ne zadene. Imam že vizum. Prvotno sem nameravala šele v treh tednih odpotovati, sedaj pa grem takoj. Zabavala se bom še nekaj tednov v Scheveningenu in Ostendu — saj si to lahko privoščim — nato pa se vrnem v Mehiko. Da dosežem svoj namen, potrebujem še petnajst tisoč dolarjev. In sedaj te pa prosim, da me pustiš samo, moram se še preobleči in pripraviti kovčege.«

Oče je odšel iz sobe kakor automat; mati pa je za hip še ostala. Ko pa ji je hči rekla: »Poglej za očetom in ga ne puščaj samega! Saj bi utegnil napraviti kakšno neumnost, ko pa ne doume, da so na svetu različna pota, da se pretolčeš,« tedaj je tudi mati odšla. Jeanetta se pa je tako hitro oblekla in pripravila oba kovčega, da je stala z njima že čez pol ure na malem hodniku. Potem je hitro skočila v četrto nadstropje, kjer je prosila, da bi smela telefonirati po auto.

(Dalje prihodnjik.)

Doma in po svetu

Državni premoževni rudniki pridejo iz komercializacijskih razlogov — menda v druge roke. Uredba predvideva prodajo rudarskih podjetij na ta način, da bodo dobili za določeno dobo neki zasebniki izključno pravico zastopstva državnih rudniških podjetij. To se zgodi, pravijo, da se bodo produkti prodajali tudi na svobodnem trgu. Ni prav jasno, kaj to pomeni. Ali je zakup ali prodaja? Tudi ni jasno, kdo so ti zasebniki, domačini ali tuji. Tu je treba previdnosti.

»Jutro« si zna pomagati. Naši pohorci bi radi bili deležni pri uspehu socialističnih list nad JRZ pri nedeljskih občinskih volitvah. Zato pišejo o »protiklerikalnih« glasovih po tisti znani črnohorski: Nas i Rusa...

Mačkovo gibanje med Slovenci. »Slov. zemlja« poroča, da se je 15. marca vršila v Celju zborovanje njenih somišljenikov. Med poznanimi so bili navzoči gg.: dr. V. Kukovec, Borrič, Lašič in dr. Levec (Maribor), dr. Sluga (Ptuj), dr. Štepihar (Jesenice) in dr. Lončar (Ljubljana). Kot zastopnik dr. Mačka je bil navzoč dr. Scholl (Zagreb).

Pročnja vojnim dobrovoljcem. Oni vojni dobrovoljci, ki se spominjajo Gostiše Karla, rodod iz Črnege Vrha nad Idrijo, ter kaj več vedo o njem in posebno o njegovem dobrovoljstvu, se naprošajo, da to takoj sporoče sreski organizaciji vojnih dobrovoljcev v Ljubljani.

Zaščito stanovanjskih najemnikov sta te dni odobrila čehoslovaški parlament in senat. V senatu je zaščito zagovarjal s. Reyzl.

Nemško-poljska pogodba proti Rusiji. Pariški časopis »Europa« priobčuje vojaško pogodbo med Nemčijo in Poljsko. 5. člen pogodbe se glasi: Poljska vlada se obvezuje, da bo dovolila prost prehod nemškim četam skozi Poljsko, če bodo te prisiljene nastopiti proti neizzvanemu napadu z vzhoda ali severovzhoda.

Tretja delavska mednarodna olimpijada bo 1937 v Antwerpnu. Mednarodni delavski športni kongres se bo pa vršil dne 29. in 30. avgusta 1936 tudi v Antwerpnu.

V Belgiji bodo tudi volili v parlament. Volitve v belgijski parlament bodo dne 11. maja t. l.

Strašna vojna v Afriki. Angleški poročevalec iz Abesinije poroča, da italijanski strupeni plini povzročajo med civilnim abesinskim prebivalstvom strahovite muke zastrupljenih, ki jih veliko število pomrje v silnih mukah.

Portugalske kolonije bi radi darovali Nemčiji. Portugalski zunanji minister Monteiro je bil v Londonu, kjer je povedal angleškemu zunanjemu ministru Edenju, da Portugalska ne izroči nobene kolonije Nemčiji. Angleži bi torej radi potolažili Nemčijo na račun drugih držav.

„Kovnica d. d.“

1. Naš Milivoj se je pojavil
Z metalurgijo se je bavil
In osnoval je konečno
D. d. podjetje »Kovnico«.
Je Milivoj imel ambicijo
In pridno on je deloval,
Dosegel krasno je pozicijo,
Ravnatelj družbe je postal.
2. Podjetje ima uradne stance,
Izdelaovali so kovance.
Naročil si je ta denar
Seveda fiskus in erar,
Naš Milivoj, ravnatelj dični,
Bi hitro rad obogatel,
Kovance je ta mož odlični
Za sebe delati začel.
3. Kovance sam je produciral,
Je knjigovodja asistiral.
Prav hitro izpod rok je slo,
Kovance delata in gros.
V tresoru ob nedeljah trajno
Se gibal je skrivnostni stroj
In knjigovodja kuje tajno
In tajno kuje Milivoj.
4. To stvar izvoha policija —
Oj velikanska polomija!
In hitro rakom žvižgat gre
Slovita »Kovnica d. d.«
So policaji naglo vdrli,
Zaplenjen je skrivnostni stroj
In knjigovodjo so zaprli,
Zaprto je tudi Milivoj.

Mamica, učí z menoj.

Najlepša dolžnost matere je vzgoja otrok. Prav tako pa mora skrbeti, da je tudi njih perilo vedno čisto. Ali je pa potrebno, da se muči ure in ure in s tem zanemarija svoje otroke?

Nikakor ne — kajti danes ima Schichtov Radion, ki brez truda opere perilo. In kako preprosto je to: najprej raztopi Radion v mrzli vodi in ko raztopina s perilom zavre, kuhaj 15 minut. Nato perilo izperi najprej v topli, potem pa še v mrzli vodi — in perilo bo belo kakor sneg.

Schichtov RADION pere vse

IZ NAŠIH KRAJEV

Ljubljana

Mesarski pomočniki priborili 9-mesečni nedeljski počitek!

Delavstvo v živilski stroki se je po daljši dobi začelo gibati. Na novo osnovana podružnica SZRJ je v teku par mesecev narasla na 170 članov, od katerih je 73 mesarskih pomočnikov, ki pa še dnevno pristopajo. Z mesarskimi pomočniki ne marsikje še postopa kakor s sužnji. Ne bomo navajali na široko nesocialne razmere, ki jih morajo prenašati — to smo napisali v strokovni list »Delavec«. Povedati pa moramo vsaj to, da 90% mesarskih pomočnikov ne pozna 8-urnika; ne pozna, pravimo, ker morajo garati po 16 do 18 ur dnevno. Prosti ob nedeljah so bili le 5 mesecev v letu. Izgleda, kakor da je mesarski pomočnik popolnoma izločen iz socialnih zakonov, itd. Krivda pa leži prav na njih samih, ker niso nikdar čutili po-

Mesnice ob nedeljah. Po prizadevanju organizacije živilskih delavcev in po izjavi 69 mesarskih mojstrov je banska uprava odredila, da ob nedeljah in praznikih počiva vse delo v mesnicah, prekajevalnicah, stojnicah in barakah. Le v poletnih mesecih bodo mesarije ob nedeljah do 9. ure zjutraj odprte.

II. razreda ni več. S 1. aprilom so v ljubljanski bolnici odpravili II. razred in bo odslej samo III. razred. Če bo III. razred tako oskrbovan, kakor bi moral biti II., bodo gotovo vsi bolniki zadovoljni.

»Delavska tiskarna«. Pod tem imenom so pri sodišču registrirali novo združbo krščanski socialci Gostinčar, dr. Pokorn, Rozman, Dr. Aleš Stanovnik in drugi. Po zaslugi politike jeruzalemev napreduje torej razčiščenje in vrstah katoliškega delavstva.

S 101 m v krizo. Proslavi rekordov na planiški skakalnici je prišla kriza v meščanskem zimsko-sportnem savezu. Pravijo, da je kriza tako resna, da se bo moral pečati z njo mednarodni svet.

1.257 trgovin je v veliki Ljubljani, kakor so ugotovili na občnem zboru ljubljanskih trgovcev. Zaposlenih je 977 trgovskih

sotrudnikov, 227 sotrudnic, 126 učencev in 95 učenk. Kako so plačani pomočniki, se na občnem zboru ni poročalo. Pa bi bilo dobro in krščanski načelom odgovarjajoče, če bi trgovsko združenje opozorilo posebno tiste člane, ki kljub »krizi« še vedno dobro delajo, da si ne bi večali dobička še s tem, da z izgovorom na »krizo« prikrajšajo itak nizke mezde pomočnikov in podaljšujejo delovni čas.

Čemu te neprestane pritožbe proti zadržem? Na občnem zboru trgovcev so se spet pritoževali, da imajo konsumi prevelike ugodnosti. Resnica je pa žal ta, da so konsumi v Ljubljani preslabo razviti, da bi mogli uspešno nastopiti proti navajanju cen. Vsi pametni ljudje bi morali v svojem interesu kupovati v združnih prodajalnah.

O gospodarski politiki mestne občine so razpravljali na svojih zborovanjih hišni posestniki in trgovci. Oboji so se bridko pritoževali nad njo. Delavski zastopniki so že prej izrazili vso svojo nezadovoljnost zlasti Knjižnica Delavske zbornice je izposodila v marcu 4.800 knjig.

Maribor

Mariborske železniške delavnice in Kraljevo. Namen premetitve železniških delavnic iz Maribora je obstojal že več let, daš nam poslanci in listi o tem niso poročali. Delavnice v Kraljevu so najmoderneje urejene s stroji in električnim pogonom ter obsejnejše kakor mariborske. Mariborske delavnice iz tega razloga tudi niso bile sporedno z napredkom modernizirane. Poleg delavnic je tudi stanovanjska kolonija. Železniška uprava ima nedvomno namen polagoma mariborske delavnice opustiti ter aktivirati one v Kraljevem.

Se enkrat okrog nakupa stanovanjskih hiš v Kežarjevi ulici in na Betnavski cesti. Ker se hoče od gotove strani javnosti, kakor tudi oblastem prikazati, da so člani stanovanjske zadrge uslužbenec prejšnje južne železnice prepričali ustanovitev slične zadrge po prevratu v Mariboru in da so prostovoljno vplačali nove deleže v šilingih, izjavljamo: 1. Kolikor nam je znano, ni takratni sekvester ničesar ukrenil za ustanovitev take zadrge in s tem tudi ne za likvidacijo. Ako bi bil sekvester to vprašanje pokrenil, bi mu gotovo bili vsi stanovalcu teh hiš hvaležni, posebno pa še člani. 2. Glede doplačila deležev v šilingih, pa naj obrekovalci prečitajo združna pravila čl. 18, ki so bila sprejeta na občnem zboru dne 10. septembra 1925. Po tem členu je zgubil vsak dotedanji član vse pravice, ako ni do 1. januarja 1926 vplačal vsaj enega deleža po 5 šilingov. Oni pa, ki so stanovali v združnih hišah, so morali vplačati vsaj dva deleža. Toliko javnosti in oblastem v vednost ter resnici na ljubo. — Prizadeti člani.

Z obljubami na volitve. Taka je bila parola naših nasprotnikov pri volitvah obratnih zaupnikov v tekstilni tovarni Doctor in drugi, ki so se vršile 14. marca. Beli so vprizorili veliko mezno gibanje, ki je vzbudilo senzacijo in končalo s fujaskom. Plavi pa so se zanašali na svoje zveze, in so računali, da bodo zmagali. Oboji pa so si delili kožo rdečega medveda, še predno so ga vlovili. Plavi so agitirali kar med delov-

nim časom in so nosili »vabila« in letake po tovarni. Za nje so drukali tudi gotovi gospodje, ki se jih stvar ni niti najmanj tikala. Nek tak gospod je delavkam prigovarjal naj pristopijo k plavim in neka delavka je rekla, da se ji radi agitacije med delovnim časom ne bo nič zgodilo, ker bo volila plavo. Toda vse ni nič pomagalo. Tistih, ki nasedajo obljubam in prazni reklamam je vedno manj. Naša parola je, ne delati sile nikomur in nikjer, ampak samo vztrajati in počasi napredovati. Drugo leto se bodo gospodje, eni kot drugi, še bolj začudeno ogledovali nad svojimi uspehi, kajti rdečemu zmaju je med tem zrastle že sedem glav. — Tekstilna delavka.

Skupni zbor ima prihodnje skupno vaajo v soboto točno ob pol 8. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice. Sodrugi člani vseh delavskih pevskih zborov, prihajajte disciplinirano k vsem vajam!

Sodružice, pozor! Sodružice, ki bi hoteli nastopiti v ženskem zboru na majski akademiji, naj si zglasijo v torek ob 8. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice, Sodna ulica 9, II. nadstropje. V ženski zbor se sprejme vsaka sodružica, ki ima veselje do petja, neglede na to, če je že kedaj pela v zboru ali ne. Pridite vse!

Očlog pležil pri »Krekovi posojilnici«. Ministrstvo za kmetijstvo je dovolilo zadrugi »Krekovi posojilnici« v Mariboru odlog plačil za 6 let, od 29. februarja 1936 dalje. Odlog velja za njene dolgove, nastale do 15. novembra 1935. Stare vloge obrestuje posojilnica po tej odredbi le z 2½%, računajoč od 15. novembra 1935 dalje.

Neva tekstilna tvrčka. Dan na dan tožijo podjetniki o krizi, da lahko znižujejo mezde. In vendar še vedno rastejo tekstilne tovarne, ena za drugo, nove se osnavljajo, stare se širijo. Podjetniki, ki so prišli pred par leti v Maribor brez kapitala, so danes že milijonarji. Pravkar je bila vpisana pri okrožnem sodišču v Mariboru nova tekstilna tvrčka pod firmo »Tekstilna družba z o. z.« s sedežem v Koških pri Mariboru. Višina osnovne glavnice znaša samo Din 400.000.—

Podjetje vodita poslovodje inž. Čížek Josip, upravitelj lastništva Valpovo pri Osijeku in Duhek Josip, trgovec v Mariboru, Trzaska cesta 39.

Reklamni problem rešen! Oglejte si naše predvajanje z filmi in diapozitivi vsak večer na »Mariborskem Bolevarju«. Učinkovitost naše reklame Vas bo presenetila. Priporočila se H. Radolič, svetlobne reklame z diapozitivi in filmi, Maribor, Trg Svobode.

Celje

Delavsko predavanje. Kakor smo že zadnjič javili, se bo vršilo predavanje o socialni zakonodaji v nedeljo, dne 5. aprila ob 9. uri v gostilni »Amerika« v Sp. Hudinji. Predavali bodo ss. Eržen in dr. Reisman iz Maribora, zaupniki iz Cinkarne pa bodo poročali o pogajanjih. Za cinkarske sodruge udeležba obvezna.

Sodružicam in sodrugom v celjskem okrožju. Pri moji preselitvi na novo službeno mesto v Ljubljano so mi izkazali predstavniki Vaših svobodnih strokovnih in kulturnih organizacij toliko simpatične pozornosti, da imam preslabo pero, da bi se lahko dovolj zahvalil. Mi nismo nikoli gojili osebnega kulta, vendar mi je v veliko zadovoljenje, da so nas borbe, ki smo jih bojevali za dosego človeškega dostojanstva, preprijale s tovariškim duhom in nas prežele z ono toplo solidarnostjo, ki premaguje vse napore in prestavlja goré. — Sami ste si napisali zrelostno spravevalo! Meni pa preostane le žalovanje, da ne morem ostati v Vaši sredi, kjer je toliko prisrčnosti in topline, pa če treba, tudi rezke močnatosti. Hvala! Pozdravljeni! — France Svetek, Ljubljana.

Neveren list je naša »Delavska Politika«. O tem nam poroča naš informator to-le: V kavarni »Merkur«, kjer sem bil doslej stalni gost kadar koli sem prišel po opravkih v Celje, sem zahteval »Delavsko Politiko«. Takoj sem opazil precejšnjo zadržbo pri strežnemu osebuju. Sledilo je nervozno iskanje in naposled so mi prinesli neko staro številko. Zahteval sem novo, pa zopet je sledilo iskanje, toda lista ni bilo moč dobiti. Nato me opozori drugi gost, ki se je že ves čas muzal, ko je poslušal moj razgovor z natakajem, da »Delavska Politika« ne prihaja več v to kavarno, da bi se osebuje ne pohujšalo. Zato se čita »Delavska Politika« v tej kavarni samo še na skrivaj in kdor jo ima jo nosi v žepu.

Vse naročnike v Celju in okolici opozarjamo, da se dopisništvo in naša podružnica še tudi nadalje nahaja v poslopju Delavske zbornice. Tamkaj se sprejemajo naročnina in dobijo informacije. Dopisniki iz Celja naj oddajo svoje prispevke pri upravi. Opozarjamo zlasti tudi naročnike, ki so z naročnino v zaostanku, da jih bodo te dni obiskali naši poverjeniki in apeliramo, da poravnajo naročnino, ker jim bomo sicer primoranj list ustaviti.

Za tiskovni sklad so zbrali priv. nameščenci iz Celja Din 125.—. Iskrena hvala!

Hrastnik

Preveč ni dobro, pravi star pregovor. Poznamo velike revolucionarje, ki so strastno napadali vse, kar je socialistično, danes pa ne vedo, kako bi šikanirali podrejeno delavstvo. V kemični tovarni »Alka« poznamo predelavca, ki je hotel veljati za stodstotnega marksističnega izobraženca, danes pa zmerja podložene delavke s pankerti, prašičami in še hujšimi priimki. Ker pa si delavke tega ne pustijo dopasti in so se pritožile pri zaupniku, je pa oženj v strehi. Zaupnik je hotel intervenirati v pisarni, pa je nalezl na omenjenega predelavca, ki ga je takoj vprašal, kaj hoče. Zaupnik mu je tudi povedal, na kar je predelavec odgovoril to-le: »Samo pritoži naj se, jo bom že zunaj dobil!« — Mi navadni delavci si sedaj dovoljujemo vprašati dotičnega predelavca, če on tako pojmuje marksizem. Lepo bi izsledalo, ako bi zmagala enotna fronta, za katero je bil tudi on vedno navdušen. Čujemo tudi, da je omenjeni predelavec član nekega kulturnega društva v Hrastniku, zato bi ne bilo odveč, ako bi ga v tem društvu podučili, kaj kulturni človek sme in česa ne sme. — Več delavcev in delavk.

Sevnica ob Savi

Delavstvu Sevnice in okolice! V nedeljo, dne 5. aprila 1936 ob 9. uri dopoldne se bo vršilo v gostilni Jožefa Petrič (pri Kovaču) v Sevnici važno delavsko zborovanje, na katerem poročata: o naši socialni zakonodaji Joža Golmajer, tajnik Delavske zbornice iz Ljubljane; o položaju delavstva in pomenu strokovne organizacije pa Lovro Jakomin, centralni tajnik Splošne delavske strokovne zveze Jugoslavije iz Ljubljane. Delavci in delavke, pridite vsi!

Trbovlje

Slepi izpregledujejo. V dolini črnega demanta životari na tisoče slepih kopačev, ki ne vidijo, da gospodje trgajo rudarju zadnji košček kruha, ki so si priborili še naši predniki. Seveda, ti predniki niso bili slepi, ampak prvoborniki proletarijata. Na tisoče bolnih rudarjev je s 1. aprilom izgubilo pravico do enotedenske mezde v boleznih in vendar je stanje tako, da bi moral dobivati podporo vsak zdrav rudar, ki dela samo 12 dni mesečno, kaj šele bolni. Dne 25. marca se je vršilo v »Delavskem domu« lepo uspelo predavanje, na katerem je zopet spregledalo 45 slepcev in se naročilo na »Delavsko politiko«. Tudi to so čudeži, v katero bi par let poprej mogoče še nihče ne bil veroval. Smemo biti ponosni da imamo v svojih vrstah sodruge, ki to delo izvršujejo, da slepi odpirajo oči. O, da bi že skoro spregledali tudi ostali!

in odvzeti rudarjem pravico na mezdo v boleznih po določenih tega paragrafa. Nadaljnje naše delo, da bodo slepi izpregledali. Delavec.

Pevski odsek »Zarje« priredi v nedeljo, 5. aprila ob 8. uri zvečer gledališko predstavo dramo »Mrak«. Sodeluje delavska godba. Cene običajne. Pričetek ob 8. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi odbor.

Zagorje ob Savi

4.000 Din za Zagorje. Občani industrijske občine Zagorje se čudijo, da je po lepih volivnih obljubah dobila zagorska občina 4.000 Din podpore

Litija

Razpuščena občinska uprava. Banska uprava je razrešila občinsko upravo v Litiji z g. Lajevicem na čelu.

Sportni klub »Litija«, katerega člani so večinoma predilniški delavci, bo vprizoril v soboto, dne 4. t. m. ob 8. uri zvečer in v nedeljo 5. t. m. ob 3. uri popoldne narodno igro s petjem »Revček Andrejček« v predilniški dvorani na Stavbah. Klubu k njegovemu delu na dramatičnem polju čestitamo, delavstvo pa bo znalo ceniti trud diletantov in bo dvorano napolnilo do zadnjega kotička.

Skiopitčno predavanje O. U. Z. D. bo v nedeljo, dne 5. t. m. ob pol 10. uri dopoldne v predilniški dvorani na Stavbah. Snov predavanja bo obsegala pomen delavskega zavarovanja, preprečevanju nezgod, poklicnih obolenj in borbo proti jetiki. Predavanje je važno, obisk priporočamo!

Izlet delavskih kolesarjev. V nedeljo, dne 29. marca so napravili naši agilni kolesarji izlet v Kostrevnico pri Litiji. Izleta se je udeležilo 20 kolesarjev in je potekel v prav družabnem razpoloženju. Želimo le, da bi bilo takih izletov v svobodno naravo več, ker si s tem krepimo telo, drugič pa se medsebojno spoznavamo in delamo za okrepitev naše ideje!

Borovnica

Delavski prosvetni družabni popoldan priredi delavsko glasbeno društvo »Zarja«

KLOBUKI VSEH VRST

se po najnižjih cenah kupujejo in popravljajo pri klobučarju

KARL GRADIŠNIK -- MARIBOR Rotovski trg 5.

v Ljubljani in sicer v nedeljo, dne 5. aprila 1936 ob 3. uri popoldne v gostilni »Fortuna« v Borovnici. Na sporedu »Zarje«. Delavski oder in pevski zbor »Zarje« pa vprizorita »Eantje in deketeta na vasi« s petjem in godbo. Igral bo tudi kvartet godbe »Zarje«. — Pridite, da bomo svoji s svojimi! Družnost Odbor »Zarje«.

Kranj

Sprememba v upravi. — Tekstilna tovarna, tvrdka »Jugočeška«, jugoslovansko-češka tekstilna industrija d. d. v Kranju, je dala iz upravnega sveta izbrisati svojega ravnatelja g. Maksa Horwita, vpisala pa kot novega člana upravnega sveta Mihajloviča Stanojeta, ministra v pokoju v Beogradu.

VAŽNO!

Ravno za Vas smo se založili z ogromno izbiro damskih in moških plaščev kot Trench-Coutov ter vseh vrst oblek, po neverjetno nizkih cenah! — Oglejte si zalogo in prepričajte se!

»TIVAR«, prodajalna Kranj.

Jesenice

Zdravniška služba krajevne bratovske kladnice za mesec april 1936: 5. in 13. aprila g. dr. Čeh Milan, 19. in 26. aprila g. dr. Kogoj Francišek.

»Tak film ne spada v pošteno delavsko naselje.« Napročeni smo in objavljamo: Pod gornjim naslovom je »Slovenec« z dne 31. marca t. l. objavil pod Jesenicami notico, kjer napada naš kino zaradi predvajanja filma »Bogovi se zabavajo« (Amfitrion) ter pravi, da ta film žali verske čute, da ubija čut vere v slovenskem človeku, da je 100-odstotno framaosonski, da naj se prepove itd. Mi izjavljamo, da je film čisto nedolžna veseliga, v kateri nastopa tudi nekaj rimskih bogov z Olimpa. Ta film ne more žaliti nikogar in je napravljen v duhu starorimskih bajk oz. legend. Vsi očitki so zviti iz trte. Da je to res, potrjuje dejstvo, da je film začetkom februarja t. l. predvajal tudi Kino Kodeljevo ki ga nadzirajo, če že ne vodijo, oo. salezijanci z Rakovnika v poštenem delavskem naselju v Mostah pri Ljubljani ter je »Slovenec« sam zanj agitiral (n. pr. v št. 28 z dne 4. febr. na str. 4 in 7). Tedaj se nad tem filmom ni nihče zgražal. Tudi se »Slovenec« pred nekaj meseci ni branil oglasa kina »Sloge« za ta film, tudi v poštenem delavskem naselju Ljubljani. — Ostalo prepustimo sodbi občinstva. Zahvaljujemo se Vam za prijaznost in ostajamo s spoštovanjem Uprava Kina Radio na Jesenicah.

Kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob 8. uri zvečer (v nedeljo, tudi ob 3. uri pop.) veličim »Žene štrajkajo«. Dodatki običajni. — Sledi za Velikonoč: Devica Orleanska.

Šoštanj

Čudno obrtniško zborovanje, pri belem dnevu z električno razsvetljavo, se je vršilo nedavno tega v našem mestu. Navzoči obrtniki so demonstrirali proti vodstvu, bili so pa potem ovadeni, češ, da so nasilno vdrl v dvorano, čeprav so bili pismeno vabljeni. Obrtniki upamo, da bo gospod, proti kateremu je bila demonstracija naperjena, izvajal konsekvence in odstopil.

Ne rabite konfekcije

ker dobite obleke vseh vrst po Vaši meri in želji, razmeroma še ceneje, pri znanem krojaču

Karner Hinko Maribor, Rotovski trg 4.

Delavski pravni svetovalec

Izredna določila k uslužbenskemu davku. (Hrastnik in Celje). Delavci iz Hrastnika in iz Celja so se obrnili na nas s prošnjo za pojasnilo, kdo je zavezan plačevati 1% doklado k uslužbenskemu davku. Ta 1% doklada je bila uvedena s finančnim zakonom za l. 1934-35 in ker je bila veljavnost tega finančnega zakona podaljšana do 1. 4. 1936, so davčne uprave gornjo doklado pobirale tudi še naprej. V navedenem finančnem zakonu je bilo določeno, da plačujejo 1% izredni prispevek vsi zavezanci uslužbenskega davka od prejemkov, ki so k temu davku zavezani. Ker zakonita določba ni preveč jasna, so v praksi nastali mnogi spori o tem, kateri uslužbenci morajo izredni prispevek plačevati. Na številne pritožbe sta izrekla tako Državni svet v Beogradu, kakor tudi upravno sodišče v Celju, da tega prispevka ne plačujejo delavci in dninarji in to ne samo taki, ki so najeti na hitro roko, ampak tudi ostali. Katere osebe še spadajo pod pojem »delavci« pa se mora presojati s splošnega narodno-gospodarskega stališča in se mora po tem za delavca smatrati vsakdo brez razlike spola, kdor daje svojo telesno delovno

moč stalno ali začasno v službo tretjim osobam. Pri tem so lahko taki delavci kvalificirani, polkvalificirani in nekvalificirani. Tudi nameščenci ne izgube značaj delavca, ako opravljajo fizična dela in samo postransko nadzorujejo druge, kot na primer predelavci. Pač pa se za delavce ne smatrajo one osebe, ki le postransko same opravljajo fizična dela, na primer obratovodje, delovodje, polirji itd. Po teh izvajanjih so vse navedene osebe oproščene dolžnosti plačevati izredno doklado k uslužbenskemu davku. V splošnem torej vsi nekvalificirani, kakor tudi kvalificirani delavci, ki vršijo le manualna dela. Izredno doklado odmerja in pobira službodavec, ter jo nato odvaja v državno blagajno, kakor uslužbenski davek. Poedini delavci, ki so to izredno doklado plačali radi tega, ne morejo zahtevati sami njenega povračila, ampak lahko zahteva povračilo le službodavec. Službodavec mora tudi sam ukreniti vse potrebno, da davčna uprava izredne doklade od njega odnosno njegovih uslužbencev ne bo izterjevala.

Ferbanje. Poznamo ljudi, ki bi radi farbali druge, mi pa pravimo, farbajte tiste predmete za katere imate koncesijo.

Slovenska Bistrica

Gračbena zadruga r. z. z. o. z. v Slov. Bistrici je prešla v likvidacijo. Omenjena zadruga je bila ustanovljena l. 1928. Takoj ob začetku je postavila dve stanovanjske hiše. Nadaljne stavbe, ki so bile že projektirane, vsled krize denarnih zavodov niso mogle biti več pozidane. Ker tudi ni v dohodnem času upali na izboljšanje položaja, je zadruga na svojem zadnjem obnem zboru sklenila likvidacijo. Za likvidatorje so izvoljeni zadr. Dorn, Mally in Sovič. Čeravno zadruga v svojem delovanju ni mogla izvršiti popolnoma svojega načrta, ji vendar gre velika zasluga, da je dala vzpodbudo, da je tudi bivša mestna uprava postavila večje število stanovanjskih hiš, ki bi jih sicer ne bilo. Zgodaj je začelo. Dne 31. marca t. l. popoldan je strela užgala gospodarsko po-

All si že dobil novega naročnika za »Delavsko Politiko«, smatraj to za svojo dolžnost!

slojce posestnika Korena vlg. Bevk na Devinu. Poslojce je popolnoma pogorelo. Škoda ki je nastala, je krita z varovalnico. V mesecu marcu je bila to že tretja nevihta nad Slov. Bistrico.

Pluj

Obrtniki so zborovali dne 19. t. m. v Narodnem domu. Čuli smo mnogo bridkih pritožb o propadanju obrtništva. Po pač še treba počakati na obljubljene volitve, mogoče si bodo takrat znali obrtniki izbrati take zastopnike, ki se bodo potem tudi res zavzeli za njihove interese.

Tivar-obleke

Rabite obleko za delo?

Pri nas jo dobite za Din 140.—

Potrebna Vam je praznična obleka?

Pri nas jo dobite za Din 240.—

Seveda tudi brez kape ne morete biti!

Imamo veliko izbiro po ceni Din 12.—

Zima je! Potrebna je zimska suknja!

Zopet Vas mi najboljšo postrežemo Din 320.—
Kratka suknja stane pa samo Din 140.—

Dežuje! Zopet smo mi, ki Vas najboljšo poslužimo!

Naši nepremočljivi hubertusi po Din 320.—

Vaša soproga potrebuje nov plašč.

Naši plašči za dame so naš ponos!
Dobite ga že za Din 290.—

Posetite nas brezobvezno, in našli bodete nekaj tudi za Vas!

Tivar-obleke

Nad 80 raznih vrst
že od Din 98.— naprej
Zaro
IVAN KRAVOS
Maribor, Aleksandrova cesta 13
Kovčegi, robne torbice, denarnice, nahrbtnike, gamase, nogo-
metne žoge itd. v velikih izbiro in nizkih cenah.
Za vsaki dan! Za praznike! Za potovanja!

Jakob Perhavec
Maribor, Gosposka ulica 9 - Telefon 25-80

Izdelava likerjev, desertnih vin in sirupov. Žganjarna. Vedno na zalogi: rum, konjak, likerji, slivovka itd. Na debelo! Na drobno!